

T.C.

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ
CENG 306 BİÇİMSEL DİLLER ve OTOMATA TEORİSİ DERSİ VİZE SINAV SORULARI

Soru 1	Soru 2	Soru 3	Soru 4	Soru 5	Toplam
16	16	20	24	24	100

Süre: 80 dakika, Notlar: kapalı**Başarılar dilerim. Prof.Dr. Sezai TOKAT**

SORU 1) L dili $\{w \in \{a, b\}^* \mid |w| \geq 0 \text{ ve } w \text{ katarında olan her } b' \text{ den sonra bir } a \text{ gelir}\}$ şeklinde tanımlanmış olsun. Bu tanıma uyan düzenli ifadeyi elde ediniz.

Çözüm: $a * (baa^*)^*$ kullanabiliriz.

Açıklama: Bu dildeki bir katar sonlu sayıda (hiç olmaya da bilir) ba'lar içermelidir. Ve bu ba'lar arasında istediğimiz kadar a'ların geldiğini düşünebiliriz. Bu durumda:

L dili yapısal olarak:

$a^{n_1}(ba)a^{n_2} \dots (ba)a^{n_k}$ $n_1, n_2 \dots n_k \geq 0$ şeklinde olacaktır. Bunu düzenli ifade olarak yazmak için:

$a * (baa^*)^*$ kullanabiliriz (çözüm) .

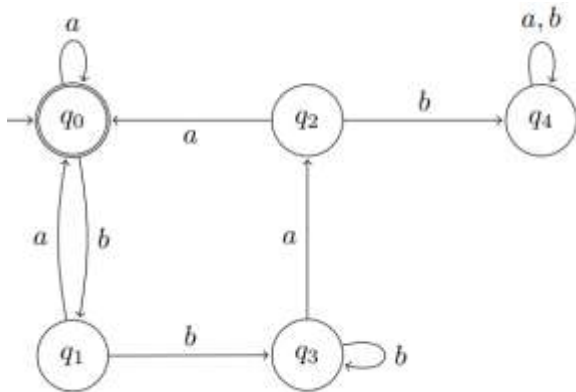
Diğer doğru cevaplar:

$a * (a * baa^*)^*$

veya

$(a * ba)^* a^*$.

SORU 2) Aşağıda bir otomat verilmiştir. Bu otomata ait $L(M)$ dilini üreten bağlamdan bağımsız grameri $G = (V, \Sigma, R, S)$ değerlerini tanımlayarak elde ediniz.

SORU 3) $L = \{w \in \{0,1\}^* \mid \{w = 0^i 1^j 0^k, i = j \text{ veya } j = k, i, j, k \geq 0\}\}$ dilini $V = \{S, A, B, C\}$ non-terminal ifadelerini kullanarak $G(V, \Sigma, R, S)$ CFG'sine ait R kurallarını elde ediniz.

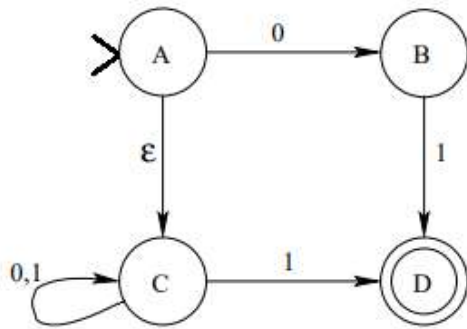
$S \rightarrow AC \mid CB$ % $i=j$ (A) veya $j=k$ (B) için iki ayrı gramer elde edebiliriz.

$A \rightarrow 0A1 \mid \epsilon$ % $i=j$ olacak şekilde üretiriz

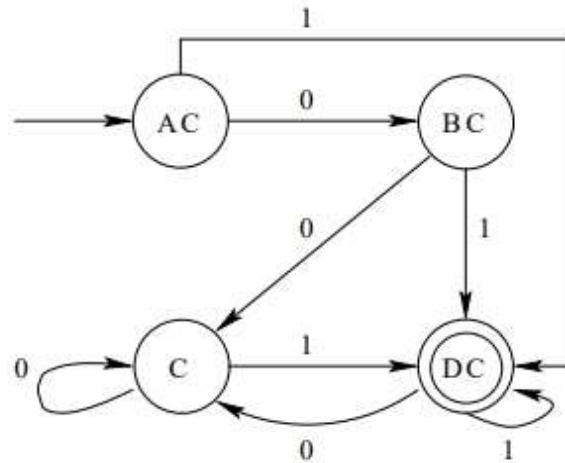
$B \rightarrow 1B0 \mid \epsilon$ % $j=k$ olacak şekilde üretiriz

$C \rightarrow 0C \mid \epsilon$ $i=j$ veya $j=k$ sağladıktan sonra kalanı istediğimiz kadar üretilip sonlandırabiliriz

SORU 4)

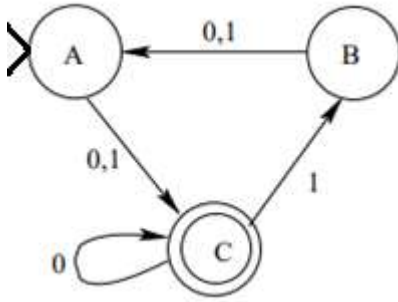
a) Yukarıdaki NFA'yı eşdeğer DFA'ya sadece başlangıçtan ulaşılan durumları göstererek ve adım adım ϵ -geçişleri (ϵ -transitions) göstererek dönüştürünüz.

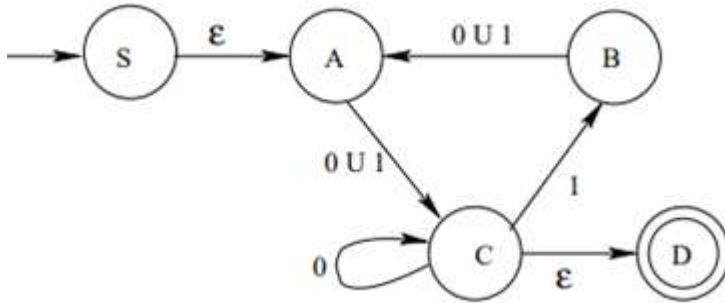
b) Düzenli ifade olarak yazınız.

$(0U1)^*1$

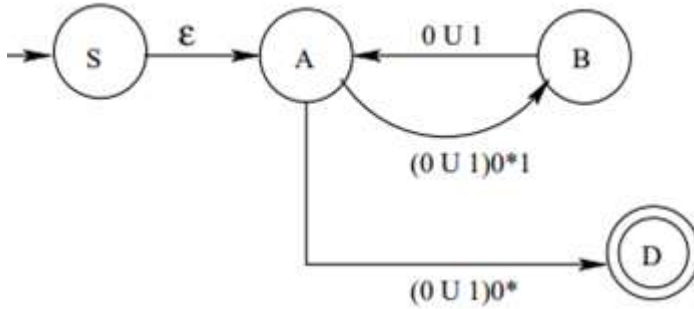
SORU 5)

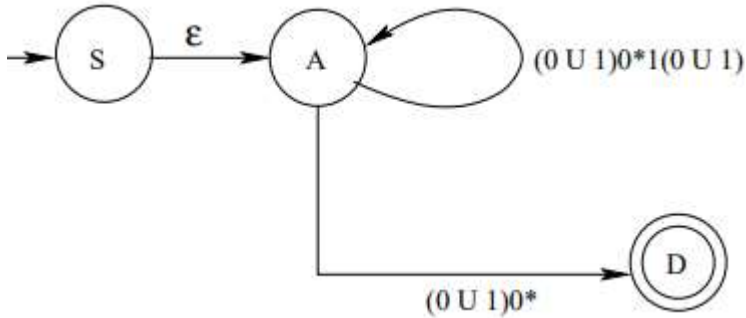
a) Başlangıç ve kabul durumlarını ϵ -geçişleri (ϵ -transitions) ile diğer durumlardan ve döngülerden ayırarak, düzenli dil elde etmek için oluşturduğumuz başlangıç NFA yapısını elde ediniz.

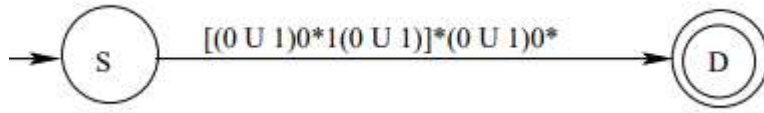
b) C durumunu kaldırdığınızda oluşan NFA'yı elde ediniz.

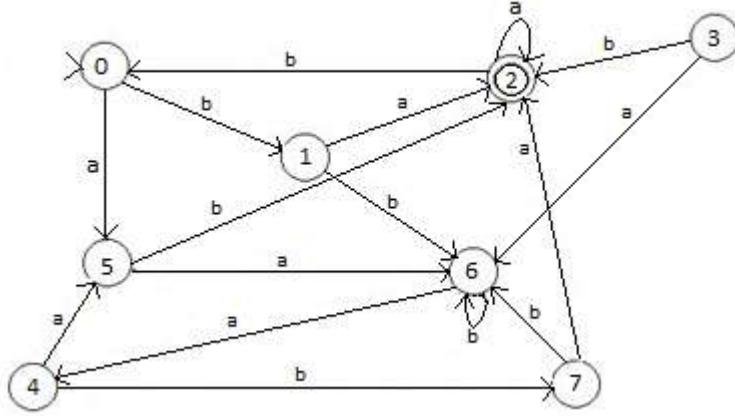
c) B durumunu kaldırdığınızda oluşan NFA'yı elde ediniz.

d) A durumunu kaldırdığınızda oluşan düzenli ifadeyi elde ediniz.

SORU 6) Tablo indirgeme yöntemini kullanarak aşağıdaki DFA'ya ait indirgenmiş DFA'yı elde ediniz.

Tablo indirgeme :

İlk olarak ulaşılabilir durumları kaldırın. Yukarıdaki DFA'da q3, girişi olmayan tek durumdur, bu yüzden onu kaldırıyoruz.

Geçiş Tablosundan:

Eş durumları belirle ve indirge.

q_1 ve q_7 eş durum: q_7 kaldır.

.

q_0 ve q_4 eş durum. q_4 kaldır.

Sonuçta indirgenmiş DFA::

